UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

Incipivnt Capitvla Libri Qvarti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Visual Library

λοιπὸν ὥσπερ ἐξ ἀποικίας ἐπανιόντες, τὴν αὐτῶν ἀπελάμβανον πατρίδα, καὶ τὴν μητέρα τὴν ἐκκλησίαν ἐπεγίνωσκον. ἧς ἀποπλανηθέντες χρόνιοι σὺν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ τὴν εἰς αὐτὴν ἐπάνοδον ἐποιοῦντο. ἡνοῦτό τε τὰ τοῦ κοινοῦ σώματος μέλη, καὶ ἁρμονίᾳ συνήπτετο μιᾷ· μόνη τε ἡ καθολικὴ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία εἰς ἑαυτὴν συνεσφιγμένη διέλαμπε, μηδαμοῦ γῆς αἱρετικοῦ συστήματος, μὴ δὲ σχισματικοῦ λειπομένου. καὶ τούτου δὲ μόνου τοῦ μεγάλου κατορθώματος, μόνος τῶν πώποτε τὴν αἰτίαν ὁ τῷ Θεῷ μεμελημένος βασιλεὺς ἐγράφετο.

A quam ex peregrina regione redeuntes, patriam ſuam poſtliminio recuperarunt, matrémque Eccleſiam agnoverunt. A qua cùm diutiſſimè aberraſſent, tandem læti atque hilares poſt longum temporis ſpatium ad eam remeabant. Totius ergo corporis membra communi inter ſe vinculo jungebantur, & una compages coaleſcebat. Soláque Catholica Dei Eccleſia, aptè ſibi cohærens refulgebat; nullo aut hæreticorum aut ſchiſmaticorum collegio uſquam gentium relicto. Atque hujus præclari facinoris, ſolus omnium qui unquam exſtiterunt Imperator noſter Deo acceptiſſimus, auctor fuit.

ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

αʹ Ὅπως δωρεαῖς καὶ προκοπαῖς ἀξιωμάτων ἐτίμα τοὺς πλείστους.

βʹ Συγχώρησις τοῦ τετάρτου μέρους τῶν κήνσων.

γʹ Ἐξισώσεις τῶν βεβαρημένων κήνσων.

δʹ Ὅπ τοῖς ἐν χρηματικαῖς δίκαις ἡττηθεῖσιν, αὐτὸς ἐξ οἰκείων ἐχαρίζετο.

εʹ Σκυθῶν ὑποταγὴ, διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν νικηθέντων.

ϛʹ Σαυροματῶν ὑποταγὴ, προφάσει τῆς τῶν δούλων ἐπαναστάσεως.

ζʹ Βαρβάρων διαφόρων πρεσβεῖαι, καὶ δωρεαὶ παρ' αὐτοῦ.

ηʹ Ὅτι καὶ πρεσβευσαμένῳ τῷ Περσῶν βασιλεῖ, περὶ τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν ἔγραψεν.

θʹ Κωνσταντίνου Αὐγούστου πρὸς Σαπώρην τὸν βασιλέα Περσῶν, ὁμολογοῦντα εἰς Θεὸν καὶ Χριστὸν εὐσεβέστατα.

ιʹ Ὅπ κατὰ εἰδώλων, καὶ περὶ Θεοῦ δοξολογίας.

ιαʹ Ὅπ κατὰ τυράννων καὶ διωκτῶν, καὶ περὶ Οὐαλεριανοῦ αἰχμαλωτισθέντος.

ιβʹ Ὅπ τῶν μὲν διωκτῶν εἶδε τὰς πτώσεις. εὐθυμεῖ δὲ νῦν διὰ τὴν τῶν χριστιανῶν εἰρήνην.

ιγʹ Παρακλήσεις ὥστε τοὺς παρ' αὐτῷ χριστιανοὺς ἀγαπᾷν.

ιδʹ Ὅπως χριστιανοῖς μὲν ἦν εἰρήνη, σπουδῇ τῶν Κωνσταντίνου προσευχῶν.

ιεʹ Ὅτι καὶ ἐν νομίσμασι καὶ ἐν εἰκόσιν ὡς εὐχόμενον ἑαυτὸν ἐχάραττεν.

ιϛʹ Ὅτι καὶ ἐν εἰδωλείοις εἰκόνας αὐτοῦ θεῖναι, νόμῳ διεκώλυσεν.

ιζʹ Ἐν Παλατίῳ προσευχαὶ, καὶ θείων γραφῶν ἀναγνώσεις.

ιηʹ Τῆς κυριακῆς τὴν ἡμέραν καὶ παρασκευῆς, νομοθεσία τιμᾷν.

ιθʹ Ὅπως καὶ τοὺς ἐθνικοὺς στρατιώτας ἐν κυριακαῖς εὔχεσθαι προσέταξεν.

κʹ Εὐχῆς ῥήματα στρατιώταις ὑπὸ Κωνσταντίνου δοθείσης.

καʹ Ἐν τοῖς τῶν στρατιωτῶν ὅπλοις σημεῖα τοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος.

κβʹ Σπουδὴ προσευχῆς, καὶ τιμὴ τῆς τοῦ Πάσχα ἑορτῆς.

κγʹ Ὅπως εἰδωλολατρείαν μὲν ἐκώλυσε. μάρτυρας δὲ καὶ ἑορτὰς ἐτίμα.

κδʹ Ὅτι τῶν ἔξω πραγμάτων ὥσπερ Ἐπίσκοπον ἑαυτὸν εἶπεν εἶναι.

κεʹ Ὅτι περὶ κωλύσεως θυσιῶν καὶ τελετῶν καὶ μονομαχιῶν, καὶ τῶν τοπρὶν ἀκολάστων τοῦ Νείλου.

κϛʹ Νόμου τοῦ κατὰ ἀτέκνων ὄντος διόρθωσις. ἔτι δὲ καὶ τοῦ περὶ διαθηκῶν ὁμοίως διόρθωσις.

κζʹ Ὅτι χριστιανὸν μὲν Ἰουδαίοις μὴ δουλεύειν. τῶν δὲ συνόδων βεβαίους τοὺς ὅρους εἶναι ἐνομοθέτει, καὶ τὰ λοιπά.

κηʹ Ἐκκλησίαις δωρεαὶ. παρθένοις τε καὶ πένησι διαδόσεις.

κθ' Λογογραφίαι καὶ ἐπιδείξεις ὑπὸ Κωνσταντίνου.
λ' Ὅτι τῶν πλεονεκτῶν ἑνὶ, μνημείου μέτρον ὑπέδειξε πρὸς δυσώπησιν.
λα' Ὅτι διὰ τὴν πλείονα φιλανθρωπίαν ἐχλευάζετο.
λβ' Περὶ συγγράμματος Κωνσταντίνου, ὃ πρὸς τὸν τῶν ἁγίων σύλλογον ἔγραψεν.
λγ' Ὅπως τῶν Εὐσεβίου περὶ τοῦ μνήματος τοῦ Σωτῆρος ἐπιδείξεων ἑστὼς ἤκουσε.
λδ' Ὅτι περὶ τοῦ Πάσχα καὶ θείων βιβλίων πρὸς Εὐσέβιον ἔγραψεν.
λε' Κωνσταντίνου πρὸς Εὐσέβιον, τὸν τοῦ Πάσχα λόγον ἐπαινοῦντος.
λς' Κωνσταντίνου πρὸς Εὐσέβιον, περὶ κατασκευῆς βιβλίων θείων.
λζ' Ὅπως αἱ βίβλοι κατεσκευάσθησαν.
λη' Ὅπως τὸ Γαζαίων ἐμπόριον διὰ τὸν χριστιανισμὸν ἐπολίσθη καὶ Κωνσταντία
προσηγορεύθη.
λθ' Ὅτι ἐπὶ τῆς Φοινίκης ἐπολίσθη μέν τις. ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν εἰδώλων μὲν ἦν ἀν-
αίρεσις, ἐκκλησιῶν δὲ κατασκευαί.
μ' Ὅτι ἐν τρισὶ δεκαετηρίσι τρεῖς υἱοὺς βασιλέας ἀναγορεύσας, τὰ ἐγκαίνια τοῦ
Ἱεροσολύμοις μαρτυρίου προὔθετο.
μα' Ὅτι διὰ τὰ κατ' Αἴγυπτον ζητήματα, σύνοδον εἰς Τύρον ἐν τῷ μεταξὺ γίνε-
προσέταξεν.
μβ' Κωνσταντίνου πρὸς τὴν ἐν Τύρῳ σύνοδον.
μγ' Ὅτι τῶν ἐγκαινίων τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις εἰς τὴν ἑορτὴν, ἐκ πασῶν ἐπαρχιῶν ἧκον
Ἐπίσκοποι.
μδ' Περὶ τῆς διὰ Μαριανοῦ τοῦ Νοταρίου δεξιώσεως αὐτῶν, καὶ τῶν εἰς πτωχοὺς διαδό-
σεως, καὶ ἀναθημάτων τῆς ἐκκλησίας.
με' Τῶν Ἐπισκόπων ἐν συνάξεσι προσομιλίαι ποικίλαι, καὶ Εὐσεβίου τοῦ ταῦτα
συγγράψαντος.
μς' Ὅτι καὶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ μαρτυρίου τοῦ Σωτῆρος, καὶ τριακονταετηρικὸν ὕστε-
ρον ἐπ' αὐτοῦ Κωνσταντίνου.
μζ' Ὅτι ἡ μὲν ἐν Νικαίᾳ σύνοδος τῇ εἰκοσαετηρίδι. τὰ ἐγκαίνια δὲ τὰ ἐν Ἱεροσολύ-
μοις τῇ τριακονταετηρίδι Κωνσταντίνου γέγονεν.
μη' Ὅπως τινὸς ἄγαν ἐπαινοῦντος οὐκ ἠνέχετο Κωνσταντῖνος.
μθ' Γάμοι Κωνσταντίου υἱοῦ αὐτοῦ Καίσαρος.
ν' Ἰνδῶν πρεσβεία καὶ δῶρα.
να' Ὅπως τοῖς τρισὶν υἱοῖς Κωνσταντῖνος διελὼν τὴν ἀρχὴν, τὰ βασιλικὰ μετ' εὐ-
σεβείας διηγεῖτο.
νβ' Ὅπως ἀνδρωθέντας αὐτοὺς εἰς εὐσέβειαν ἤγαγεν.
νγ' Ὅτι ἀμφὶ τὰ τριακονταδύο ἔτη βασιλεύσας, καὶ ὑπὲρ τὰ ἑξήκοντα ζήσας ἔτι
σῶον εἶχε τὸ ὄμμα.
νδ' Περὶ τῶν τῇ ἄγαν αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ συγκεχρημένων εἰς ἀπληστίας καὶ ὑπο-
νε' Ὅπως μέχρι τελευτῆς ἐλογογράφει Κωνσταντῖνος. (κρίσ-
νς' Ὅπως ἐπὶ Πέρσας στρατεύων, συμπαρέλαβεν Ἐπισκόπους, καὶ σκηνὴν εἰς σχῆμα
τῆς ἐκκλησίας.
νζ' Ὅπως Περσῶν πρεσβείας δεξάμενος, ἐν τῇ τοῦ Πάσχα ἑορτῇ συνδιενυκτέρευσε τοῖς
ἄλλοις.
νη' Περὶ οἰκοδομῆς τοῦ ἐπικαλουμένου τῶν Ἀποστόλων ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρίου.
νθ' Ἔκφρασις ἔτι τοῦ αὐτοῦ μαρτυρίου.
ξ' Ὅτι ἐν τούτῳ καὶ μνημεῖον εἰς ταφὴν ἑαυτῷ προσῳκοδόμησεν.
ξα' Ἀνωμαλία σώματος ἐν Ἑλενοπόλει, καὶ προσευχαὶ περὶ βαπτίσματος.
ξβ' Κωνσταντίνου πρὸς Ἐπισκόπους, περὶ μεταδόσεως τοῦ λουτροῦ παράκλησις.
ξγ' Τὸ λουτρὸν λαβὼν, ὅπως ἀνύμνει τὸν Θεόν.

ξδ' Κωνσταντίνου τελευτὴ ἐν τῇ τῆς Πεντηκοστῆς ἑορτῇ, μεσημβρίας.
ξε' Στρατιωτῶν καὶ ταξιαρχῶν ὀδυρμοί.
ξϛ' Μετακομιδὴ τοῦ σκήνους ἀπὸ Νικομηδείας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν παλατίῳ.
ξζ' Ὅπως καὶ μετὰ θάνατον ὑπὸ κομήτων καὶ λοιπῶν, καθὼς καὶ ἐν τῷ ζῆν ἐτιμᾶτο.
ξη' Ὅπως Αὐγούστους εἶναι λοιπὸν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, τὸ στρατόπεδον ἔκρινεν.
ξθ' Ῥώμης ἐπὶ Κωνσταντίνῳ πένθος. καὶ διὰ τῶν εἰκόνων τιμὴ μετὰ θάνατον.
ο' Κατάθεσις τοῦ σκηνώματος ὑπὸ Κωνσταντίου παιδὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει.
οα' Σύναξις ἐν τῷ καλουμένῳ μαρτυρίῳ τῶν Ἀποστόλων, ἐπὶ τῇ Κωνσταντίνου τελευτῇ.
οβ' Περὶ Φοίνικος ὀρνέου.
ογ' Ὅπως ἐν νομίσμασιν ὡς εἰς οὐρανὸν ἀνιόντα Κωνσταντῖνον ἐνεχάραξαν.
οδ' Ὅτι ὁ τιμηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ Θεὸς, δικαίως αὐτὸν ἀντετίμησεν.
οε' Ὅτι τῶν προηγουμένων Ῥωμαίων βασιλέων εὐσεβέστερος Κωνσταντῖνος.

INCIPIUNT CAPITULA LIBRI QUARTI.

I. Qualiter donis ac promotionibus plurimos cohoneſtavit.
II. Remiſſio quartæ partis Cenſuum.
III. Peræquatio & relevatio cenſuum.
IV. Quomodo in pecuniariis cauſis, iis qui cauſâ ceciderant ipſe de ſuo largiebatur.
V. Scytharum per ſignum crucis devictorum ſubactio.
VI. Sarmatarum ſubactio, cùm ſervi adverſus dominos rebellaſſent.
VII. Variorum Barbarorum legationes, & munera eis ab Imperatore donata.
VIII. Quod Perſarum Regi qui Legatos ad ipſum miſerat, ſcripſit in gratiam Chriſtianorum illic agentium.
IX. Epiſtola Conſtantini ad Saporem Perſarum Regem, ſumma cum pietate Deum & Chriſtum confitentis.
X. Contra ſimulacra, & de glorificatione Dei.
XI. Contra tyrannos & perſecutores, & de captivitate Valeriani.
XII. Quod perſecutorum ruinam viderit, quodque jam ob Chriſtianorum pacem lætatur.
XIII. Exhortatio ut Chriſtianos in Perſide agentes complectatur.
XIV. Quomodo aſſiduis Conſtantini precibus pax data eſt Chriſtianis.
XV. Quod in nummis & imaginibus, precantis habitu effingi ſe juſſit.
XVI. Quod imagines ſuas in templis idolorum poni, lege lata prohibuit.
XVII. Precationes in palatio, & recitatio ſacrarum Scripturarum.
XVIII. Ut diem Dominicum & ſextam feriam honorari præceperit.
XIX. Quomodo etiam Gentiles milites diebus Dominicis orare docuerit.
XX. Forma precationis à Conſtantino militibus tradita.
XXI. In armis militum ſignum Dominicæ crucis exprimi jubet.
XXII. Studium precandi, & cultus feſti Paſchalis.
XXIII. Quomodo idolorum cultum prohibuit, martyrum autem feſta honoravit.
XXIV. Quod rerum externarum quaſi Epiſcopum ſe eſſe dixit.
XXV. De prohibitione ſacrificiorum & initiationum, & de abolitis gladiatoribus & impuris Sacerdotibus Nili.
XXVI. Correctio legis adverſus orbos, & legis de teſtamentis.
XXVII. Quod legem tulit ne Judæi Chriſtianum mancipium haberent, utque Conciliorum decreta rata eſſent, & cetera.
XXVIII. Dona in Eccleſias collata, & pecuniæ virginibus ac pauperibus erogatæ.
XXIX. Lucubrationes & declamationes Conſtantini.
XXX. Quòd cuidam avaro ſepulcri modum delineavit, ut ei pudorem incuteret.
XXXI. Quòd ob nimiam clementiam irriſus eſt.
XXXII. De Conſtantini oratione quam ad Sanctorum cœtum ſcripſit.
XXXIII. Quomodo Euſebii de Servatoris ſepulcro panegyricas orationes ſtans audierit.
XXXIV. Quòd de Paſcha & de ſacris Codicibus ad Euſebium ſcripſit.
XXXV. Epiſtola Conſtantini ad Euſebium, in qua orationem de Paſcha laudat.

XXXVI. Conſtantini ad Euſebium epiſtola de conficiendis ſacris Codicibus.
XXXVII. Quomodo confecti fuerint Codices.
XXXVIII. Quomodo Emporium Gazæorum, ob Chriſtianiſmum urbs facta & Conſtan-tia cognominata eſt.
XXXIX. Quòd in Phœnice urbs facta eſt Conſtantina, & in aliis urbibus idola diruta & Eccleſiæ exſtructæ.
XL. Quòd cùm trinis decennalibus tres filios Cæſares creaviſſet, dedicationem mar-tyrii Hieroſolymis celebravit.
XLI. Quòd inter hæc Synodum Tyri haberi conſtituit ob quaſdam in Ægypto con-troverſias.
XLII. Epiſtola Conſtantini ad Synodum Tyri congregatam.
XLIII. Quomodo ad dedicationem Eccleſiæ Hieroſolymorum, Epiſcopi ex omnibus provinciis convenere.
XLIV. Quomodo per Marianum Notarium excepti ſint, & pecuniæ pauperibus eroga-tæ; & de donariis Eccleſiæ.
XLV. Epiſcoporum in conventibus ſermones, & ipſius qui hæc ſcripſit Euſebii.
XLVI. Quod deſcriptionem martyrii, & orationem de tricennalibus, coram ipſo Im-peratore poſtea recitavit.
XLVII. Quod Nicæna quidem Synodus vicennalibus Conſtantini; dedicatio verò Ba-ſilicæ Hieroſolymorum contigit tricennalibus.
XLVIII. Quomodo immodicas cujuſdam laudes ægrè tulerit.
XLIX. Nuptiæ Conſtantii Cæſaris, ejus filii.
L. Legatio & munera ab Indis miſſa.
LI. Quomodo Conſtantinus diviſo in tres filios Imperio, eos regnandi arte & pieta-tis officiis inſtituit.
LII. Quomodo eos virilem ætatem ingreſſos, pietatem docuerit.
LIII. Quod cùm duobus ac triginta annis regnaverit, & pluſquam LX. annis vixerit, integra ſemper fuit valetudine.
LIV. De iis qui eximia ejus humanitate ad avaritiam & pietatis ſimulationem abuſi ſunt.
LV. Qualiter uſque ad ultimum vitæ diem orationes ſcripſit.
LVI. Quomodo ad bellum Perſicum proficiſcens Epiſcopos ſibi adjunxit, & tento-rium in ſpeciem Eccleſiæ paravit.
LVII. Quomodo ſuſceptis Perſarum Legatis, feſto Paſchæ die cum aliis pernoctavit.
LVIII. De conſtructione martyrii Apoſtolorum Conſtantinopoli.
LIX. Deſcriptio eiuſdem martyrii.
LX. Quòd etiam in eo templo ſepulchrum ſibi ædificavit.
LXI. Imperatoris ægritudo & orationes Helenopoli: item de eius baptiſmo.
LXII Quibus verbis Conſtantinus poſtulavit ab Epiſcopis, ut baptiſmum ſibi confer-rent.
LXIII. Quomodo poſt baptiſmum Deum laudavit.
LXIV. Conſtantini mors die feſto Pentecoſtes circa meridiem.
LXV. Militum & Tribunorum planctus.
LXVI. Quomodo funus Nicomedia Conſtantinopolim deductum eſt in palatium.
LXVII. Quomodo etiam poſt mortem à Comitibus & reliquis perinde ac vivus honora-tus eſt.
LXVIII. Quomodo exercitus judicio, filii ejus Auguſti ſunt nuncupati.
LXIX. Romæ luctus ob mortem Conſtantini, & imagines ei decretæ.
LXX. Quomodo funus Conſtantinopoli depoſitum ſit à Conſtantio.
LXXI. Miſſa in Apoſtolorum martyrio celebrata in exequiis Conſtantini.
LXXII. De Phœnice ave.
LXXIII. Quomodo in nummis Conſtantinum velut in cælum aſcendentem expreſſe-rint.
LXXIV. Quòd cùm Deum coluiſſet, meritò etiam à Deo honoratus eſt.
LXXV Quòd ſuperiores omnes Imperatores pietate ſuperavit.